ΠΑΛΑΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ κ. ΑΘΗΝ. ΖΕΡΒΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΡΟΥΠ)

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ

(Γραμμένες γιὰ τὸ «Μπουκέτο»)

ΙΒ'.

Η πρότασις τοῦ κ. Πάπ ἦτο πολὺ λογικὴ καὶ ἔγινε δεκτὴ παρ' ὅλο τὸν θυμὸ ποὺ μᾶς εἶχε πιάσει ὅλους.

Κατόπιν ἐπήγαμε στὰ γειτονικὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐμπρὸς» καὶ τοῦ «Σκρίπ», τῶν ὁποίων οἱ διευθυνταὶ ἐσυμφώνησαν ἐπίσης μαζύ μας. Κατόπιν ἐπήγαμε στὸ «Χρόνο», στὸ «Νέον Ἄστυ» καὶ στὶς ἀπογευματινὲς ἐφημερίδες, ποὺ βρέθηκαν κι' αὐτὲς σύμφωνες. Ἔμενε πλέον νὰ δοῦμε καὶ τὸν Γαβριηλίδη.

Ἐπήγαμε λοιπὸν ὅλοι οἱ συντάκται, τὸ ἴδιο βράδυ, καὶ τοῦ ἐξηγήσαμε τί συνέβη καὶ τί ἀποφάσεις ἐλάβαμε. Νομίζαμε, φυσικά, ὅτι ὁ Γαβριηλίδης θὰ συμφωνοῦσε ἀμέσως μαζύ μας. Μὰ ἐπέσαμε ἔξω. Μόλις ὁ Γαβριηλίδης ἄκουσε τὶς ἐξηγήσεις μας, μᾶς ἀπάντησε, ὀρθὰ-κοφτά, ὅτι δὲν συμφωνοῦσε μαζύ μας.

—Ἔχω ὑποχρέωσι στοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἀκροπόλεως», μᾶς εἶπε, καὶ δὲν μπορῶ νὰ τοὺς στερήσω μιᾶς τόσο σοβαρᾶς εἰδήσεως.

Κι' ἐπειδὴ ἐπιμέναμε, μᾶς παρέπεμψε στὸν μακαρίτη Τίμο Σταθόπουλο, ἀρχισυντάκτη τῆς «Ἀκροπόλεως».

Ὁ Σταθόπουλος ἄκουσε τὰ τοῦ ἐπεισοδίου καὶ ἀνέλαβε νὰ πείσῃ τὸν Γαβριηλίδη νὰ συμφωνήσῃ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ μὴ δημοσιεύσῃ τίποτε.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἐφύγαμε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς «Ἀκροπόλεως» ἥσυχοι. Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ἐβάλαμε περιπολίες σ' ὅλα τὰ τυπογραφεῖα τῶν ἐφημερίδων, γιὰ νὰ μὴ παρασπονδήσῃ κανείς.

Μά, παρ' ὅλες τὶς ἐνέργειές μας, ὁ Γαβριηλίδης ἐπέμεινε στὴ γνώμη του. Δὲν ἄκουσε οὔτε τὸν Σταθόπουλο, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐφώναξε τέλος καὶ μᾶς εἶπε:

—Ἐσεῖς ἐκάνατε μιὰ φορὰ ἀπεργία. Λοιπόν, μὴ γράφετε λέξι, νὰ δοῦμε τί θὰ βάλῃ στὴν «Ἀκρόπολι» ὁ κ. διευθυντής.

Καὶ δὲν ἐγράψαμε πράγματι οὔτε λέξι.

Ἔτσι, τὴν ἄλλη μέρα συνέβη, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα γεγονότα: Ἡ ἄφιξις τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου μετὰ τῆς συζύγου του Μαρίας τοῦ Βοναπάρτη, τοὺς ὁποίους ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς εἶχαν ὑποδεχτεῖ μὲ στοργὴ καὶ ἐξαιρετικὸ ἐνθουσιασμό, μὲ ζητωκραυγές, σημαιοστολισμοὺς καὶ λουλούδια, ἐδημοσιεύθη στὶς ἐφημερίδες ὑπὸ τύπον ἁπλῆς εἰδήσεως, κατὰ τὸν ἑξῆς ὁμοιόμορφο τρόπο:

«Χθὲς τὴν 1ην μ.μ. ἀφίκετο εἰς Πειραιὰ διὰ τῆς «Ἀμφιτρίτης» ὁ πρίγκηψ Ρολάνδος Βοναπάρτης μετὰ τῆς θυγατρός του πριγκηπίσσης Μαρίας Βοναπάρτου, μνηστῆς τοῦ βασιλόπαιδος Γεωργίου. Κατὰ τὴν ἀποβίβασίν των εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ Πειραιῶς τοὺς προσεφώνησε ὁ Δήμαρχος τοῦ Πειραιῶς, εἰς δὲ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Ὁμονοίας, ὁ Δήμαρχος κ. Μερκούρης.

» Κατὰ τὴν διάβασίν των ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μέχρι τῶν ἀνακτόρων, ἦτο παρατεταγμένος στρατός, ἐπὶ τούτῳ ἀφιχθεὶς ἐκ Τριπόλεως, Ναυπλίου καὶ Χαλκίδος, καὶ ἀρκετὸν πλῆθος θεωμενον τὴν παρέλασιν τῶν ἀμαξῶν».

Ἡ εἴδησις αὐτή, ἡ τόσο λιγόλογη, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ διαφόρους τίτλους στὶς ἐφημερίδες, ὅπως «Ἡ ἄφιξις τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας», «Ἡ ἄφιξις τῆς μνηστῆς τοῦ βασιλόπαιδος», κτλ. κτλ., στὶς 27 Νοεμβρίου 1907, ἡμέραν Τρίτην, χωρὶς καμμίαν ἄλλην σχετικὴν πληροφορίαν.

* * *

Φαντάζεται πειὰ κανεὶς εὔκολα τὶς συνέπειες τῆς γενικῆς αὐτῆς σιωπῆς τοῦ τύπου γιὰ ἕνα τόσο σημαντικὸ γεγονός.

Ἡ φασαρία ἄρχισε ἀπὸ τὸ παλάτι. Μόλις εἶδαν νὰ δημοσιεύεται σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες ἡ ἁπλῆ αὐτὴ εἴδησις, ἀναστατώθηκαν, τόσο οἱ βασιλεῖς, ὅσο καὶ οἱ πρίγκηπες, γιατὶ δὲν ἤξεραν ποῦ νὰ ἀποδώσουν τὴ στάσι τοῦ τύπου.

Ἀμέσως ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τηλεφώνησε κι' ἐκάλεσε στ' ἀνάκτορα τὸν πρωθυπουργό, μακαρίτη Θεοτόκη. Μά, οὔτε κι' ὁ Θεοτόκης ἤξερε τὴν ἀφορμή. Ἀνέλαβε ὅμως νὰ προβῇ στὰ κατάλληλα διαβήματα πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐφημερίδων γιὰ τὴ γενομένη παρεξήγησι, ἀφοῦ ἔλαβε ἀπὸ τὸ παλάτι τὴν διαβεβαίωσι ὅτι οὐδεμία πρᾶξις εἶχε σκοπὸν νὰ θίξῃ καὶ κατ' ἰδέαν ἔστω τὶς ἐφημερίδες.

Μόλις κατέβηκε ἀπὸ τὸ παλάτι ὁ Θεοτόκης, συνεκροτήθη σὲ λίγη ὥρα ὑπουργικὸ Συμβούλιο καὶ ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ στοὺς διευθυντὰς τῶν ἐφημερίδων ὁ τότε διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας μακαρίτης Δαμηλάτης, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴ λύπη τῆς Κυβερνήσεως γιὰ τὰ συμβάντα, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

* * *

Τὴν ἑπομένη στὶς 28 Νοεμβρίου 1908 ἐδημοσιεύετο σὲ περιβλεπτο θέσι τῶν ἐφημερίδων τὸ ἑξῆς ἀνακοινωθέν:

«Κατόπιν τῶν ἐκ μέρους τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας κ. Δαμηλάτη, ἐπισκεφθέντος χθὲς τὴν νύκτα τὰ γραφεῖα τῶν ἐφημερίδων, δοθεισῶν ἐπισήμως καὶ καθ' Ὑψηλὴν ἐντολὴν ἐξηγήσεων, Δαμηλάτη, ἐπισκεφθεντος χθὲς τὴν νύκτα τὰ γραφεῖα τῶν ἐφημερίδων περὶ τῶν συμβάντων κατὰ τὴν προχθεσινὴν ὑποδοχὴν τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας, οἱ διευθυνταὶ καὶ συντάκται τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων φρονοῦμεν ὅτι ἔληξε τὸ ζήτημα τὸ προκαλέσαν τὴν ἀποχὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς περιγραφῆς τῶν λεπτομερειῶν τῶν ἑορτῶν ἐπὶ τοῖς γάμοις τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου».

Ἀλλ' οὔτε στὰ φύλλα τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἀνέγραψαν τίποτε ἄλλο ἡ ἐφημερίδες σχετικῶς μὲ τοὺς γάμους.

Μόνον ἀπὸ τῆς 29ης Νοεμβρίου ἡ ἀπογευματινὲς καὶ τὴν ἑπομένην ἡ πρωϊνὲς ἐφημερίδες ἤρχισαν νὰ δημοσιεύουν σ' ὁλόκληρες σελίδες περιγραφὲς τῶν γάμων καὶ τῆς ἀφίξεως τῶν νεονύμφων.

Αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο δημοσιογραφικὸ ἐπεισόδιο ποὺ ἔμειναν σύμφωνοι οἱ διευθυνταὶ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ ἀπέδειξαν ὁλοφάνερα τὴ δύναμι τοῦ Τύπου.

* * *

Ἂς ξανάρθουμε ὅμως στὸ Γαβριηλίδη.

Τὴν ἰδία ἐποχὴ εἶχε ἀρχίσει τὴν περίφημη «Εἰρηνικὴ Ἐπανάστασι» ποὺ ἦταν ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς κατόπιν ἐπαναστάσεως τοῦ Γουδῆ (1909). Γιὰ τὸ φύλλο κάθε καινούργιου χρόνου ζητοῦσε ἀπὸ πολλὰ ἔτη τὶς γνῶμες ὅλων τῶν κορυφαίων τῆς ἐποχῆς, πολιτικῶν, δικαστικῶν, πανεπιστημιακῶν καὶ τὶς ἐδημοσίευε, μαζὺ μὲ διάφορες εὐχὲς καὶ σκέψεις πῶς μποροῦμε νὰ περάσουμε κολύτερα τὸν καινούργιο χρόνο.

Στὸ 1907 ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου μακαρίτης Κ. Σημαντήρας, εἶχε συστήσει, μεταξὺ ἄλλων, γιὰ τὴ βελτίωσι τῆς καταστάσεως ν' ἀναλάβῃ ὁ βασιλεύς, δυνάμει τοῦ Συντάγματος καὶ ἰδίως τοῦ δικαιώματος τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους *«ἀπὸ τὰ σαπρά, τὰ ἀκάθαρτα, τὰ ἀνάξια καὶ φαῦλα ὄργανα»*.

Τὰ ἴδια εἶχε συστήσει ὁ ἴδιος ἄρθρον καὶ ὁ μακαρίτης Κ. Ἔσλιν.

Γιὰ τὸ 1908 πάλιν εἶχεν ὑποβάλει ὁ Γαβριηλίδης τὸ ἑξῆς ἐρώτημα: *«Διατί κακοδαιμονεῖ ἡ πατρὶς καὶ τίνι τρόπῳ δυνάμεθα νὰ τὴν σώσωμεν ἀπ' αὐτὴν τὴν κακοδαιμονίαν;»*.

Ὁ πρῶτος ποὺ ἀπάντησε στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἦταν ὁ τότε Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀείμνηστος Δημ. Τζαβανόπουλος.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

γώγια. Μὰ δὲν ἀστειεύτανε μὲ τοὺς ἰδιοκτῆτες τους. Ὅπου ἔβλεπε ὅτι ἡ τιμὲς τοῦ κρασιοῦ καὶ τῶν φαγητῶν ἦσαν ὑπερβολικές, δὲν δίσταζε νὰ στέλνῃ τοὺς ἀισχροκερδεῖς ταβερνιάρηδες στὴ φυλακὴ καὶ νὰ τοὺς ρίχνῃ ἔπειτα νὰ κατασπαραχθοῦν ἀπὸ τοὺς λέοντες καὶ τὶς τίγρεις τοῦ Ἱπποδρόμου.

Μὰ κι' ὁ αὐτοκράτωρ Βέρος, ἀκολουθῶντας τὸ παράδειγμα τοῦ Καλιγούλα, τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Βιτελλίου, σύχναζε κι' αὐτὸς τὴ νύχτα στὰ καμπαρὲ τῆς Ρώμης, τιλιγμένος σ' ἕνα μακρὺ μανδύα καὶ μὲ τὸ πρόσωπο σκεπασμένο μὲ μιὰ κουκούλα:... Ἀγνώριστος λοιπὸν μ' αὐτὴ τὴ μεταμφίεσι, ἀνακατευότανε πολλὲς φορὲς στοὺς αἱματηροὺς καυγάδες τῶν καταγωγίων καὶ γύριζε τὰ ἐξημερώματα στ' ἀνάκτορα μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ σῶμα καταματωμένα ἀπὸ τὶς μαχαιριὲς καὶ τὰ χτυπήματα...

Τὰ καμπαρὲ λοιπὸν τῆς ἐποχῆς μας ἂς μὴ παραξενεύουν ὅσους νομίζουν ὅτι εἶνε μιὰ διαβολικὴ ἐπινόησις τῆς σημερινῆς διαφθορᾶς.

Ἔχουν κι' αὐτὰ τὴν παράδοσί τους. Μιὰ παράδοσι 25 αἰώνων!...